

Gołub, Stanisław / Koziak, Katarzyna

"Propagowanie dziedzictwa kultury obszarów przygranicznych wśród młodzieży"

Archeologia Polski Środkowowschodniej 9, 399-400

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisław Gołub, Katarzyna Koziak

Propagowanie dziedzictwa kultury obszarów przygranicznych wśród młodzieży

Projekt *Propagowanie dziedzictwa kultury obszarów przygranicznych wśród młodzieży*, zrealizowano w okresie od czerwca do grudnia 2006 roku w ramach współpracy ze: Stowarzyszeniem Czarniecczyków i Przyjaciół I Liceum Ogólnokształcącego w Chełmie, Pozarządowym Edukacyjno-Naukowym Centrum Geografii Społecznej w Łucku, działającym przy Wołyńskim Państwowym Uniwersytecie im. Łesi Ukrainki oraz Wołyńskim Krajoznawczym Muzeum w Łucku. Autorami projektu byli Katarzyna Koziak i Jarosław Martyniuk, a w zakresie archeologii i „ginących zawodów” – Stanisław Gołub. Program był dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Celem projektu była integracja i współpraca młodzieży ze szkół średnich i studentów Polski i Ukrainy poprzez działania edukacyjne i promocyjne dotyczące dziedzictwa kultury obszarów przygranicznych. Adresatami byli również mieszkańcy i instytucje lokalne Chełma, zainteresowani prezentowaną tematyką. Oddziaływaniem projektu objęte zostały i osoby i instytucje z poza regionu korzystające z dorobku prezentowanego w postaci wydawnictwa, artykułów prasowych i publikowanych na stronach internetowych.

Dla uczestników projektu zorganizowano prospekcję terenową, prezentując metodykę prac archeologicznych oraz zapoznając młodzież z zespołem wieżowym w Stołpiu i sakralnym w Podgórzu (S. Gołub, Tomasz Dzieńkowski). Szczególną uwagę poświęcono ochronie zabytków archeologicznych i najstarszej architektury. Zorganizowano dwudniowe seminarium *Wspólne korzenie obu kultur*, którego głównym motywem były burzliwe dzieje pogranicza we wczesnym średniowieczu i średniowieczu. Przedstawiono następujące tematy:

- K. Koziak, *Propagowanie dziedzictwa kultury obszarów przygranicznych wśród młodzieży*
- T. Dzieńkowski, *Wczesnośredniowieczne grody i osady pogranicza*

- S. Gołub, *Chełm-centralny ośrodek miejski pogranicza w czasach Daniela Romanowicza*
- Zbigniew Lubaszewski, *Burzliwe dzieje Ziemi Chełmskiej w okresie XIII-XIV wieku*
- Andrzej Buko, *Zagadki pogranicza – zespół wieżowy w Stołpiu*
- Ludmiła Kowalenko, *Dziedzictwo kultury i tradycja obszarów nadgranicznych Polski i Ukrainy w dorobku Wołyńskiego Krajoznawczego Muzeum w Łucku*
- K. Koziak, *Dotychczasowe działania edukacyjne dotyczące dziedzictwa kultury i tradycji obszarów przygranicznych wśród młodzieży – prezentacja dziesięcioletniego dorobku szkolnego Koła Towarzystwa Opieki nad Zabytkami działającego przy I Liceum Ogólnokształcącym w Chełmie*
- Iryna Paszketyk, *Prezentacja dorobku Pozarządowego Edukacyjno-Naukowego Centrum Geografii Społecznej w Łucku w zakresie współpracy młodzieży polsko-ukraińskiej.*

W ramach warsztatów edukacyjnych zajęto się ikonografią maryjną Kościoła Wschodniego i Zachodniego oraz z „ginących zawodów” – garncarstwem (S. Gołub; ryc.1). Ogłoszono konkurs dla młodzieży *Dziedzictwo kulturowe Euroregionu Bug w świadomości młodzieży*. Zakres tematyczny obejmował zagadnienia prezentowane podczas realizacji projektu i ściśle wiązały się z historią zarówno Ziemi Chełmskiej jak i Wołynia:

- *Książę Daniel Romanowicz – wybitny władca XIII-wiecznej Europy*
- *Chełm stolicą Księstwa Halicko-Włodzimierskiego*
- *Archeologiczne ślady panowania Daniela Romanowicza w Chełmie i Uhrusku*
- *Zagadki budowli wieżowych na terenie pogranicza (okolice Chełma i Łucka) w okresie wczesnego średniowiecza i średniowiecza*

Ryc. 1. Warsztaty garncarskie w Pawłowie, pow. chełmski. Fot. K. Koziak.

- *Obraz Matki Boskiej Chełmskiej w tradycji pogranicza polsko-ukraińskiego*
- *Obszary chronione Euroregionu Bug jako dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe.*

Podsumowaniem projektu było wydawnictwo *Tożsamość i tradycja Euroregionu...* (K. Koziak, Z. Lubaszewski 2006). Wśród dziesięciu opublikowanych prac konkursowych w językach polskim i ukraińskim

Ryc. 2. Konferencja podsumowująca projekt oraz promująca wydawnictwo *Tożsamość i tradycja Euroregionu...*. Fot. J. Martyniuk.

- pięć dotyczyło archeologii. W grudniu zorganizowano konferencję podsumowującą projekt, wręczono nagrody oraz wydano publikację i pocztówkę okolicznością (ryc. 2).

W roku 2007 (od IV do IX) zrealizowany został kolejny projekt *Program edukacyjny dla młodzieży w zakresie ochrony dóbr kultury Euroregionu Bug*, który stanowił kontynuację wyżej opisanego.

Literatura

Koziak Katarzyna, Lubaszewski Zbigniew (red.)
2006 *Tożsamość i tradycja Euroregionu. Dziedzictwo kulturowe Euroregionu Bug w świadomości młodzieży.*

Nagrodzone prace młodzieży z Polski i Ukrainy w ramach konkursu „Dziedzictwo kulturowe Euroregionu Bug w świadomości młodzieży”. Chełm 2006.

Mgr Stanisław Gołub
ul. Wspólna 25
22-100 Chełm
archeolog@home.chelm.pl

Katarzyna Koziak
ul. Sienkiewicza 24 m. 12
22-100 Chełm
Katarzyna.Koziak@interia.pl